

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2020-04-01 Nr. (32.42-31-1E) RM-
10702

DĖL PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO 2 STR. 33 DALIES, 21 STR. 3 DALIES IR 56¹ STR. 2¹ DALIES KOMENTARŲ (APIBENDRINTŲ PAAIŠKINIMŲ)

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110, atsižvelgdama į 2019-12-17 priimto Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 12, 14, 30, 31, 55, 56¹ straipsnių, 3 priedėlio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 38-3, 40-2, 56² straipsniais įstatymo Nr. XIII-2694 nuostatas, bei siekdama suvienodinti Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) taikymo tvarką, parengė PMĮ 2 str. 33 dalies, 21 str. 3 dalies ir 56¹ str. 2¹ dalių komentarus (apibendrintus paaiškinimus), kurių nuostatos suderintos su Lietuvos Respublikos finansų ministerija (2020-03-21 raštas Nr. ((14.41E)-5K-2003361)-6K-2001668).

PRIDEDAMA.

1. PMĮ 2 str. 33 d. 5 ir 7-12 punktų komentarų (apibendrintų paaiškinimų) pakeitimai, 6 lapai.
2. PMĮ 21 str. 3 dalies komentaro (apibendrinto paaiškinimo) 4.4. punkto pakeitimas, 1 lapas.
3. PMĮ 56¹ str. 2¹ dalies komentaras (apibendrintas paaiškinimas), 1 lapas.

Departamento direktorė

Rasa Virvilienė

**VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA**

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01514 Vilnius

Tel. (8 5) 2668 200,
Faks. (8 5) 212 56 04,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt

Duomenys kaupiami ir
saugomi Juridinių
asmenų registre,
kodas 188659752

1. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 5 punkto komentaro pakeitimas:

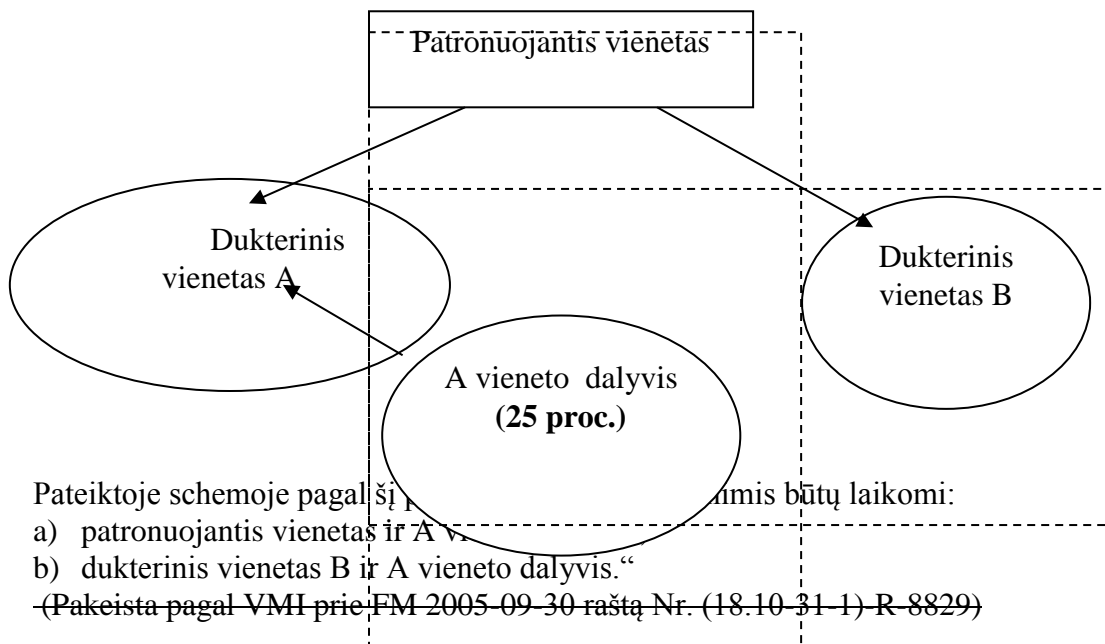
„5) vienetas ir kito vieneto dalyviai, turintys 25 procentus ar daugiau akcijų (pajų, dalių) tame kitame vienete, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę;

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Vieneto dalyvių sąvoka apibrėžta PMĮ 2 str. 6 dalyje, o vienetų grupė - 7 dalyje (žr. PMĮ 2 str. 6 ir 7 dalių komentarus).

Pavyzdys

2. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 7 punkto komentaro pakeitimas:

„7) vienetas ir kito vieneto dalyvių, turinčių 25 procentus ar daugiau akcijų (pajų, dalių) tame kitame vienete, arba valdymo organų narių sutuoktiniai, sužadėtiniai, sugyventiniai, kiti fiziniai asmenys, susiję su kito vieneto dalyviais arba valdymo organų nariais giminystės ryšiais (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), taip pat kito vieneto dalyvių arba valdymo organų narių sugyventinių giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), kito vieneto dalyvių arba valdymo organų narių giminaičių (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) sutuoktiniai ar sugyventiniai, jei tie apmokestinamieji vienetai sudaro vieną vienetų grupę;

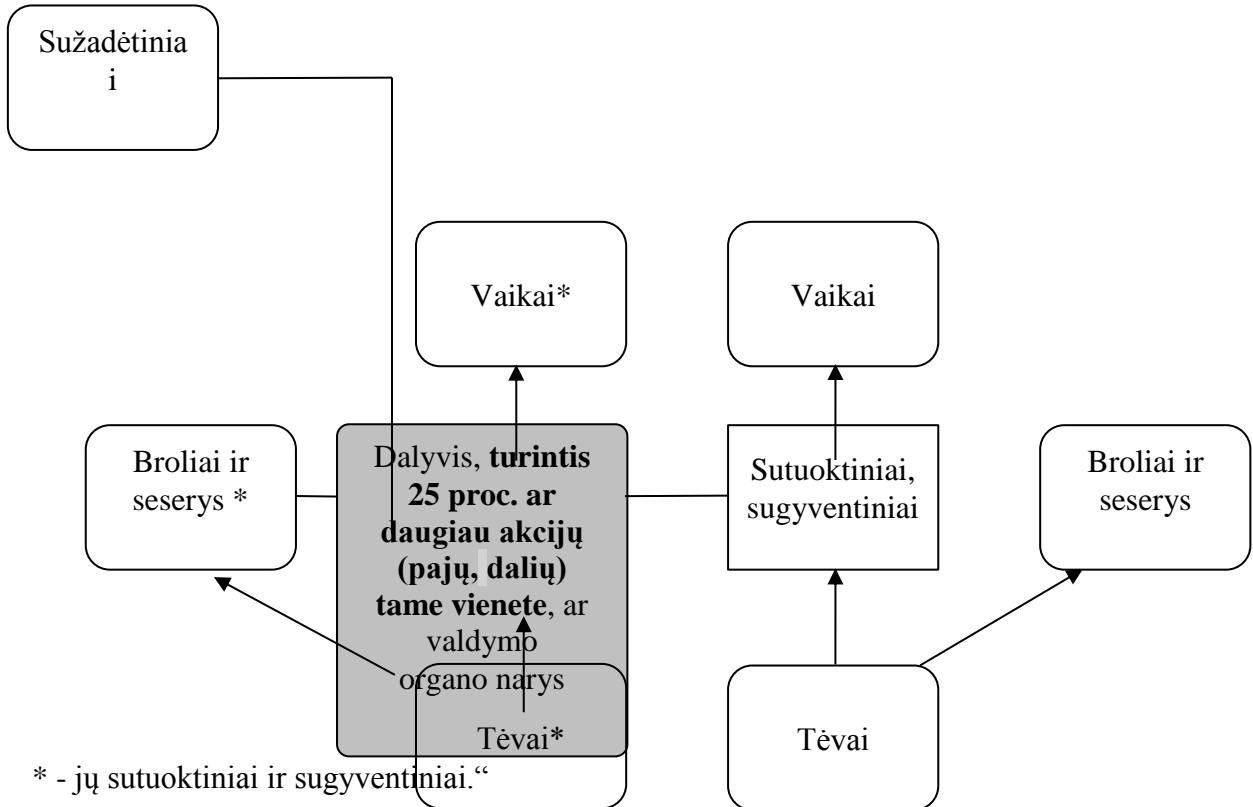
(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal šį punktą susijusiais asmenimis laikomi vienetas ir su kito vieneto dalyviais, turinčiais 25 procentus ar daugiau akcijų (pajų, dalių) tame kitame vienete, arba valdymo organų nariais (fiziniais asmenimis) susiję fiziniai asmenys, jei šie vienetai sudaro vieną vienetų grupę (apie vienetų grupę paaiškinta šio straipsnio 7 dalies komentare). Su kito vieneto dalyviais

arba valdymo organų nariais susiję fiziniai asmenys yra to kito vieneto dalyvių ar valdymo organų narių:

- 1) **sutuoktiniai, sužadėtiniai, sugyventiniai;**
- 2) **giminaičiai (tėvai, vaikai, broliai, seserys);**
- 3) **sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tėvai, vaikai, broliai, seserys);**
- 4) **giminaičių (tėvų, vaikų, brolių, seserų) sutuoktiniai ar sugyventiniai.**

(Pakeista pagal VMI prie FM 2005-09-30 raštą Nr. (18.10-31-1)-R-8829)“

3. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 8 punkto komentaro pakeitimas:

„8) du vienetai, jei vienas jų tiesiogiai ar netiesiogiai (per vieną ar kelis vienetus ar fizinius asmenis) valdo **daugiau kaip 25 procentus ar daugiau** kito akcijų (dalių, pajų) arba turi teises į **daugiau kaip 25 procentus ar daugiau** visų kito iš jų sprendžiamųjų balsų, arba yra įsipareigojęs derinti savo veiklos sprendimus su kitu vienetu, arba yra įsipareigojęs atsakyti už kito prievolių tretiesiems asmenims įvykdymą, arba tam kitam vienetui yra įsipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti **daugiau kaip 25 procentus ar daugiau** savo turto;

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Pagal šį punktą du vienetai yra laikomi susijusiais, jei vienas iš šių vienetų atitinka nors vieną iš šių kriterijų:

1.1. tiesiogiai ar netiesiogiai valdo **daugiau kaip 25 proc. ar daugiau** kito vieneto akcijų, dalių ar pajų. Netiesioginiu valdymu šiuo atveju laikomas valdymas per kitus vienetus ar fizinius asmenis. Netiesioginiam valdymui priskiriamas akcijų, dalių ar pajų valdymas per įgaliotus asmenis, taip pat vieneto valdymas per savo kontroliuojamą vienetą.

Pavyzdžiai

1. Vienetui A priklauso 30 proc. vieneto B akcijų. Šiuo atveju laikoma, kad vienetai A ir B yra susiję asmenys, nes vienetas A tiesiogiai valdo ~~daugiau kaip~~ 25 proc. **ar daugiau** akcijų.

2. Vienetui A priklauso 60 proc. vieneto B akcijų. Vienetui B priklauso 30 proc. vieneto C akcijų. Šiuo atveju vienetas A netiesiogiai valdo 18 proc. vieneto C akcijų (60 proc. X 30 proc.). ~~Todėl~~ **Kadangi** laikoma, kad vienetas A netiesiogiai valdo mažiau kaip 25 proc. vieneto C akcijų, todėl vienetai A ir C nelaikomi susijusiais asmenimis.

3. Vienetas A valdo 30 proc. vieneto B akcijų ir 15 proc. vieneto C akcijų. Vienetas B valdo 70 procentų vieneto C akcijų. Vadinasi vienetas A tiesiogiai ir netiesiogiai valdo 36 proc. vieneto C akcijų: 15 proc.+ (30 proc. x 70 proc.).

1.2. turi teises į ~~daugiau kaip~~ 25 proc. **ar daugiau** sprendžiamųjų balsų kitame vienete.

Įmonių ar kitų vienetų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose ar įstatuose nustatoma, kaip suteikiama balsavimo teisė ir kiek balsų suteikiama atsižvelgiant į akcijų, dalių, pajų rūšį ir vertę. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos [akcinių bendrovių įstatyme](#) yra nustatyta, kad jei visos bendrovės akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija, išskyrus specialiąsias akcijas, visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia po vieną balsą. Bendrovės įstatuose gali būti nustatyta, kad kai kurių klasių akcijoms balsavimo teisė nesuteikiama.

Jeigu akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra skirtingos nominalios vertės, tai viena mažiausios nominalios vertės akcija jos savininkui suteikia vieną balsą. Kitų akcijų suteikiamų balsų skaičius yra lygus jų nominaliai vertei, padalintai iš mažiausios nominalios akcijos vertės. Balsų skaičius suteikiamas ir tuo atveju, kai šio įstatymo nustatytais atvejais teisė balsuoti suteikiama akcijų, nesuteikiančių balsavimo teisės, savininkams. Bendrovės įstatuose gali būti numatoma ir kitokia balsų skaičiaus nustatymo tvarka, tačiau akcijos suteikiamų balsų skaičius turi būti proporcingas jos nominaliai vertei. Užsienio vienetų valdymas, remiantis tų užsienio valstybių įstatymais, gali priklausyti nuo turimų balsų tuose užsienio vienetuose.

1.3. yra įsipareigojęs derinti savo veiklos sprendimus su kitu vienetu.

Pavyzdys

Akcinė bendrovė A su kita ~~personalia~~ **individualia** įmone B yra sudariusi jungtinės veiklos sutartį, kurioje numatyta, kad kiekvienam sandoriui sudaryti reikia abiejų partnerių sutikimo. Tokiu atveju laikoma, kad akcinė bendrovė A ir personali įmonė B yra susiję asmenys.

1.4. yra įsipareigojęs atsakyti už kito vieneto prievolės tretiesiems asmenims,

1.5. arba tam kitam vienetui yra įsipareigojęs perduoti visą arba dalį pelno ar suteikęs teisę naudoti ~~daugiau kaip~~ 25 proc. **ar daugiau** savo turto.“

4. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 9 punkto komentaro pakeitimas:

„9) du vienetai, jei tie patys dalyviai ar jų sutuoktiniai, sužadėtiniai, sugyventiniai, fiziniai asmenys, susiję giminystės ryšiais (tiesiąja giminystės linija iki antrojo laipsnio, šonine giminystės linija iki ketvirtąjo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki antrojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), taip pat fizinis asmuo ir jo sugyventinio giminaičiai (tiesiąja giminystės linija iki antrojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio), fizinis asmuo ir jo giminaičių (tiesiąja giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) sutuoktiniai ar sugyventiniai ir šių sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tiesiąja

giminystės linija iki pirmojo laipsnio, šonine giminystės linija iki antrojo laipsnio) tiesiogiai ar netiesiogiai valdo 25 procentus ar daugiau akcijų (dalių, pajų) kiekviename iš jų;

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Vienetai A ir B laikomi susijusiais, jei ~~daugiau kaip~~ 25 proc. **ar daugiau** akcijų (dalių, pajų) kiekviename iš šių vienetų tiesiogiai ar netiesiogiai valdo:

- 1) tie patys dalyviai (neatsižvelgiant į jų tarpusavio sąsajas (santuoką, giminystės ar svainystės ryšius ir pan.);
- 2) dalyvių sutuoktiniai, sužadėtiniai, sugyventiniai;
- 3) dalyvių giminaičiai (tėvai, vaikai, seneliai, vaikaičiai, broliai, seserys, tetos, dėdės, sūnėnai ir dukterėčios bei jų vaikai, senelių broliai ir seserys, o taip pat pusbroliai ir pusseserės);
- 4) dalyvių sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tėvai, vaikai, seneliai, vaikaičiai, broliai, seserys);
- 5) dalyvių giminaičių (tėvų, vaikų, brolių, seserų) sutuoktiniai ar sugyventiniai; taip pat tokių sutuoktinių ar sugyventinių giminaičiai (tėvai, vaikai, broliai, seserys).

Nustatant susijusius vienetus, turi būti atsižvelgiama į tai, ar kiekviename iš šių vienetų tu pačių dalyvių ir pagal šį punktą išvardytų susijusių asmenų valdomos akcijos (dalys, pajai) bendrai sudaro ~~ne mažiau kaip~~ 25 proc. **ar daugiau** vieneto akcijų (dalių ar pajų), nesvarbu, kad kiekvienas iš šių asmenų atskirai ~~nevaldo ne daugiau kaip~~ 25 proc. **entus ar daugiau** vieneto akcijų (dalių, pajų).

Pavyzdžiai

1. Įmonėje A fiziniam asmeniui X ir jo sutuoktinei priklauso 30 proc. akcijų (kiekvienam po 15 proc.), o įmonėje B asmeniui X priklauso 60 proc. akcijų. Įmonės A ir B yra susiję asmenys.
2. Įmonėje A fiziniam asmeniui X priklauso 20 proc. akcijų, jo sūnui - 5 proc. akcijų, broliui - 20 proc. akcijų, įmonėje B fizinio asmens X sutuoktinei priklauso 10 proc. akcijų, o jos (sutuoktinės) dviem seserims priklauso po 10 proc. akcijų. Įmonėje A giminystės ryšiais susijusiems asmenims priklauso 45 proc. akcijų. Įmonėje B svainystės santykiais susijusiems asmenims priklauso 30 proc. akcijų. Kadangi ir įmonėje A, ir įmonėje B giminystės ryšiais ir svainystės santykiais susijusiems fiziniams asmenims priklauso ~~daugiau kaip~~ 25 proc. **ar daugiau** akcijų, todėl įmonės A ir B yra laikomos susijusiais asmenimis.“

(Pakeista pagal VMI prie FM 2005-09-30 raštą Nr. (18.10.31-1) R-8829)“

5. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 10 punkto komentaro pakeitimas:

„10) vienetas ir jo nuolatinė buveinė, **taip pat kito vieneto nuolatinė buveinė, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę;**

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokesčio laikotarpio ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Pagal šį punktą susijusiais asmenimis laikomi vienetas ir jo nuolatinė buveinė, t. y. Lietuvos vienetas ir jo nuolatinė buveinė, per kurią jis veikia užsienyje, arba užsienio vienetas ir jo nuolatinė buveinė, per kurią jis veikia Lietuvoje.

2. **Susijusiais asmenimis taip pat laikomi vienetas ir kito vieneto nuolatinė buveinė, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę.**

Vienetų grupės sąvoka apibrėžta PMĮ 2 str. 7 dalyje (žr. PMĮ 2 str. 7 dalies komentarą).“

6. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 11 punkto komentaras:**„11) vieneto nuolatinės buveinės;**

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal šį punktą susijusiais asmenimis laikomos to paties vieneto nuolatinės buveinės.“

7. PMĮ 2 straipsnio 33 dalies 12 punkto komentaras:**„12) vieneto nuolatinė buveinė ir kito vieneto nuolatinė buveinė, jei tie vienetai sudaro vieną vienetų grupę;**

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją, taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Pagal šį punktą susijusiais asmenimis laikomos tos pačios vienetų grupės vienetų nuolatinės buveinės.

Vienetų grupės sąvoka apibrėžta PMĮ 2 str. 7 dalyje (žr. PMĮ 2 str. 7 dalies komentarą).“

1. PMĮ 21 straipsnio 3 dalies komentaro 4.4. punkto pakeitimas:

„4.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. spalio 16 d. nutarimu Nr. 1038 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 1038) pakeistos Nutarimu Nr. 99 patvirtintos Taisyklės ir šių Taisyklių 4 punktą pripažintą netekusiu galios.

Pagal šio nutarimo nuostatas nuo 2020 m. sausio 1 d. ūkiniais atvejais, kai į komandiruotę vyksta vieneto vadovas arba individualios įmonės savininkas, ~~ar~~ tikrasis ūkinės bendrijos narys ar mažosios bendrijos narys ir šioje individualioje įmonėje, ūkinėje bendrijoje ar mažojoje bendrijoje nėra vadovo, dienpinigių dydis **negali būti didinamas 100 procentų. Vadinasi, nuo 2020-01-01 vykstant į komandiruotę vieneto vadovui arba individualios įmonės savininkui, tikrajam ūkinės bendrijos nariui ar mažosios bendrijos nariui, ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams galima priskirti ir vieneto vadovams iki 100 procentų padidintą tik dienpinigių, apskaičiuotą pagal neviršijantys** Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašė nustatytus **patvirtintų dienpinigių dydžių. dydžius, sumą, neatsižvelgiant į tai ar jis yra, ar nėra to vieneto dalyvis.**

Pavyzdys

Komandiruotės įsakyme nurodyta, kad vieneto vadovas, ~~kuris yra to vieneto savininkas, nuo sausio 20 d. iki sausio 25 d. siunčiamas atlikti tarnybinį pavedimą į Rygą ir jam vienetas moka 100 procentų padidintą dienpinigių Latvijos Respublikoje dydį. Neatsižvelgiant į tai, kad į komandiruotę vyksta vieneto vadovas, dienpinigių norma nedidinama.~~ Vieneto ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriami **dienpinigiai, išmokami** už komandiruotės dienas, taikant **Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašė patvirtintą dienpinigiai nustatytą dienpinigių dydį Latvijos Respublikoje už 6 dienas – taikant 100 procentų padidintą dienpinigių Latvijos Respublikoje dydį (44 Eur x 26).**

1. PMĮ 56¹ straipsnio 2¹ dalies komentaras:

„2¹. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka perduotų mokestinių nuostolių, patirtų dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir apskaičiuotų pagal šio Įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, suma gali būti sumažinta tik pagal šio Įstatymo 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuoto apmokestinamojo pelno suma.

(pagal 2019 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XIII-2694 redakciją; taikoma apskaičiuojant 2020 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

Tarp vienetų grupės vienetų leidžiama perduoti mokestinio laikotarpio nuostolius, patirtus dėl turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn, apskaičiuotus pagal PMĮ 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę, tačiau tokie nuostoliai gali būti atskaitomi tik iš juos perimančio vieneto pagal PMĮ 5 straipsnio 9 dalyje nustatytą formulę apskaičiuoto apmokestinamojo pelno sumos.

